

ئۇھۇد جىڭدىن ساۋاق ۋە

ئىبرەتلەر

[uyghur-ئۇيغۇرچە-الأويغورية]

مەربىيەنۇر بىنتى مۇزەپپەر ئۇيغۇرى

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچى : ن.تەمكىنى

نەشر ھوقۇقى مۇسۇلمانلارغا مەنسۇپ

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿الدروس والعبر من غزوة احد﴾

«باللغة الأيغورية»

مربية بنت مظفر الأيغوري

مراجعة: ن. تمكيني

حقوق الطبع والنشر لكل مسلم

2009 - 1430

islamhouse.com

ئۇھۇد جىڭدىن ساۋاق ۋە ئىبرەتلەر

ناھىيىتى شەپقەتلىك ۋە مېھرىبان ئاللاھنىڭ ئىسمى بىلەن باشلايمەن

ئۇھۇد غازىتى ھىجرىيەنىڭ ئۈچىنچى يىلى شەۋۋال ئېيىنىڭ يەتتىنچى كۈنى شەنبە كۈنىلىكى مەدىنە مۇنەۋۋەرە شەھىرىدە يۈز بەرگەن غازات بولۇپ، مۇجاھىدلارنىڭ سانى يەتتەيۈز نەپەر بولۇپ، ئۇلاردىن يەتمىش كىشى شېھىت بولغان. بۇ جەڭگە رەسۇلۇللاھ ئۆزى قوماندانلىق قىلغان. كاپىرلار قوشۇنىنىڭ سانى 3000 نەپەر بولۇپ، كاپىرلار قوشۇنىغا ئەبۇ سۇپيان ئىبنى ھەرىبى باش قوماندانلىق قىلغان.

ئۇھۇد جىڭى ھەممىزگە مەلۇملۇق بولغىنىدەك ئىسلام تارىخىدىكى چوڭ غازاتلارنىڭ بىرى ھېساپلىنىدۇ. جانابى ئاللاھ ئۇھۇد جىڭىدىن كىيىن سۈرە ئەنفال ۋە سۈرە ئال-ئىمراندا نۇرغۇن ئايەتلەرنى نازىل قىلدى. بۇ جەڭ سەۋەپلىك مۇسۇلمانلار ئارىسىدىكى مۇناپىقلار ئوزىنى ئاشكارلىدى. بۇ ئۇرۇشتا مۇسۇلمانلار پەيغەمبەرنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىش سەۋەپلىك مەغلۇپ بولدى. رەسۇلۇللاھ ئۆزىنىڭ سويۇملۇك تاغىسى ھەمزە ئابدۇلمۇتەللىپدىن ئايرىلىپ قالغان بولسىمۇ، ئىسلام ئۈمىتى ئۈچۈن بىباھا ساۋاقلارنى قالدۇرۇپ كەتتى. بۇ ساۋاقلار ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن قىيامەتكىچە كىلىدىغان ئىسلام ئۈمىتىگە بۈيۈك نەمۇنە بولۇپ قالغۇسى.

بۇ ساۋاقلارنى توۋەندىكى بىر قانچە نوقتىغا يىغىنچاقلاشقا بولىدۇ.

1- غەلبە پەقەت ئاللاھقا خاستۇر ۋە پەقەت جانابى ئاللاھدىن كىلىدۇ. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ سىلەرگە پەقەت(غەلبە قىلىدىغانلىقىڭلارغا) بىشارەت بىرىش ۋە كوڭلۇڭلارنى ئارام تاپقۇزۇش ئۈچۈنلا ياردەم بەردى. ياردەم پەقەت ئاللاھ تەرىپىدىنلا كىلىدۇ. ئاللاھ

ھەقىقەتەن غالىپتۇر، ھىكمەت بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر." (سۇرە ئەنفال 10- ئايەت)

2-ئاللاھ قانداق بىر قەۋمگە غەلبە ئاتا قىلىشنى خالايدىكەن، ئۇنى ھېچكىم توسۇپ قالالمايدۇ. خۇددى مۇسا ئەلەيھىسسالام فرىئەۋن ئۈستىدىن غەلبە قىلغانداك. فرىئەۋن قوشۇنى گەرچە شۇنداق كۈچلۈك بولسىمۇ ئەمما ئاللاھ ئوز پەيغەمبەرگە ياردەم قىلىشنى ئىرادە قىلغاچقا، ئۇلار ئىچىنىشلىق ھالدا مەغلۇپ بولدى. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: "ئەگەر ئاللاھ سىلەرگە ياردەم بەرسە سىلەرنى ھېچكىشى يىڭەلمەيدۇ. ئەگەر ئاللاھ سىلەرگە ياردەمنى تەرك ئەتسە، ئاللاھدىن باشقا سىلەرگە كىم ياردەم بىرىدۇ؟ مومىنلەر يالغۇز ئاللاھقا تەۋەككۈل قىلسۇن." (سۇرە ئال-ئىمران 160-ئايەت)

بىز پەقەت ئاللاھقىلا تايىنىشىمىز كىرەك. ئەگەر ئاللاھدىن باشقىغا تايىنساق ئاللاھ بىزنىڭ ئىشىمىزنى باشقىلارغا تاشلاپ قويدۇ.

3-دۇنياغا زىيادە بىرىلىپ كىتىش ۋە دۇنيانى ئاخىرەتتىن ئارتۇق كۆرۈش- مەغلۇبىيەتنىڭ ئاساسلىق سەۋەپلىرىدىن بىرسى ھىساپلىنىدۇ. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: "ئاللاھ سىلەرگە قىلغان(دۈشمىنىڭلەرگە قارشى نۇسرەت ئاتا قىلىشتىن ئىبارەت) ۋەدىسىدە تۇردى. ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن ئۇلارنى قىرىۋاتتىڭلار، ئاللاھ سىلەر ياقىتۇرىدىغان غەلبىنى كۆرسەتكەندىن كىيىن زەئىپلىشىپ قالدىڭلار، پەيغەمبەرنىڭ ئەمرى توغرىسىدا جاڭجاللاشتىڭلار.(پەيغەمبەرنىڭ ئەمرىگە) بويسۇنمىدىڭلار، بەزىلىرىڭلار دۇنيانى كۆزلىدىڭلار، بەزىلىرىڭلار ئاخىرەتنى كۆزلىدىڭلار. ئاندىن ئاللاھ سىنەش ئۈچۈن سىلەردىن دۈشمەننى

قايتۇردى(يەنى سىلەرنى غەلبىدىن مەغلۇبىيەتكە يۈزلەندۈردى) ۋە سىلەرنى
ھەقىقەتەن ئەپۇ قىلدى. ئاللاھ مومىنلەرگە مەغپىرەت قىلغۇچىدۇر. " (سۈرە
ئال-ئىمران 152- ئايەت).

دۇنياغا بولغان زىيادە قىزىقىش سەۋەبىدىن ئۇلار مەغلۇپ بولدى. بۇ
مەغلۇبىيەتنىڭ يەنە بىر ئاساسلىق سەۋەبى، ئۇلار پەيغەمبەرنىڭ بۇيرىقىغا
خىلاپلىق قىلدى ۋە پەيغەمبەرنىڭ بۇيرىقى توغرىسىدا دەتالاش قىلدى.
ئۇلار ئارىسىدا يۈز بەرگەن بۇ ئىختىلاق ئاخىرى ئۇلارنىڭ مەغلۇبىيەتتىگە
سەۋەپ بولدى.

4-مەلۇم بىر قەۋمنىڭ سانىنىڭ كۆپلىكى ھەرگىزمۇ ئۇلارنىڭ
غەلبىسىگە سەۋەپ بولمىغىنىدەك، سانىنىڭ ئازلىقىمۇ ئۇلارنىڭ
مەغلۇبىيەتتىگە سەۋەپ بولالمايدۇ. بىز بۇنى ھەردائىم ئىسمىمىزدە
ساقلىشىمىز كىرەك. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: " ئاللاھ سىلەرگە
بەدرى غازىتىدا نۇسرەت ئاتا قىلدى. ھالبۇكى سىلەر كۈچسىز
ئىدىڭلار.(سانىڭلار ۋە قۇرالنىڭلار ئاز ئىدى). ئاللاھنىڭ سىلەرگە بەرگەن
نۇسرەتتىگە شۈكرى قىلىش يۈزىسىدىن ئاللاھتىن قورقۇڭلار. " (سۈرە ئال-
ئىمران 123- ئايەت)

ئاللاھ بۇيەردە بىزگە سانىمىز ئاز دەپ غەلبىدىن ئۈمۈتسىز
بولماسلىقىمىز كېرەكلىكىنى ئەسكەرتىۋاتىدۇ. ئاللاھ يەنە بىر ئايەتتە
مۇسۇلمانلارنى سانىمىز كۆپ دەپ مەغرۇر بولۇپ قالماسلىققا چاقىرىپ
مۇنداق دەيدۇ: " ئاللاھ سىلەرگە نۇرغۇن جەڭ مەيدانلىرىدا ۋە ھۈنەيىن
كۈنىدە ھەقىقەتەن ياردەم بەردى. ئەينى ۋاقىتتا سانىڭلارنىڭ كۆپلىكىدىن
خۇشاللىنىپ كەتتىڭلار. سانىڭلارنىڭ كۆپلىكى سىلەرگە قىلچە ئەس

قاتمىدى. (قاتتىق قورقىغىنىڭلاردىن) كەڭ زىمىن سىلەرگە تار تۇيۇلدى.
ئاندىن مەغلۇپ بولۇپ رەسۇلۇللاھنى ئازغىنە مومىنلەر بىلەن تاشلاپ
ئارقاڭلارغا قاراپ قاچتىڭلار. " (سۈرە تەۋبە 25- ئايەت)

5-ئىتىپاقلىق. بۇ تما بىز يۇقىرىدا سوزلەپ ئۆتكەن ئايەتتە
مۇجەسسەملەشكەن. ھەممىمىزگە مەلۇمكى ئىتىپاقلىق كۈچ. ئىچكى
بولىنىش ئەڭ ئىچىنىشلىق مەغلۇبىيەتكە سەۋەپ بولىدۇ. ئۇھۇد جېڭىدە
رەسۇلۇللاھ بىر گۈرۈپ كىشىلەرگە ھەرقانداق ۋەزىيەت ئاستىدا تاغدىن
چۈشمەسلىككە بۇيرۇق قىلغان. ئۇلار مۇسۇلمانلارنىڭ غەلبە قىلغانلىقىنى
كورۇپ تاغدىن چۈشۈشكە باشلىغان. بىر گۈرۈپ كىشىلەر ئۇلارنى ئۇنداق
قىلماسلىققا رەسۇلۇللاھنىڭ بۇيرىقىغا بوي سۇنۇشقا ئاگاھلاندىرغان
بولسىمۇ ، ئۇلار بۇ ئىش ئۈستىدە ئىختىلاق قىلىشىپ تاغدىن چۈشۈپ
كەتكەن، شۇنىڭ بىلەن مۇسۇلمانلار ئۇھۇد جېڭىدە مەغلۇپ بولغان. بۇ خىل
ئىتىپاقسىزلىق ئىسلام ئۈمىتى ئۈچىدە تا بۈگۈن گە قەدەر داۋاملاشماقتا.

(دېمەك؛ ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلىنىڭ ئەمرىگە خىلاپلىق قىلىنسا،
ئاللاھ تەرىپىدىن كىلىدىغان نۇسرەت ۋە زەپەرنىڭ روياپقا چىقىشىغا تەسىر
يەتكۈزىدىغانلىقىنى بىلىپ يەتكەنكىمىز قانداق قىلىشىمىز توغرىسىدا
يەنە بىر قېتىم ئويلىنىشىمىز ئىنتايىن زۆرۈردۇر. بەلكىم بەزىلەر ئۇ دېگەن
كونا جەمئىيەت ھازىر ۋەزىيەت ئوخشىمايدۇ، زامان تەرەققى قىلدى دېيىشى
مۈمكىن، ئۇلارغا دەيمىزكى، شۇ ۋاقىتتىكى ئاللاھ ھازىرمۇ شۇ، ئەينى
زاماندىكى قۇرئان ھازىرمۇ ئۆز قىممىتىنى يوقاتقىنى يوق ۋە ئەبەدىي
يوقاتمايدۇ. شۇنداقلا ئاللاھنىڭ نۇسرەت ۋە ياردەم ئۆلچىمى ئۆزگەرگىنى
يوق، بىز ئاللاھقا ئىتائەت قىلىش ئارقىلىق ئۇنىڭ دىنىغا ياردەم

بېرىدىكەنمىز چوقۇم ئاللاھنىڭ ياردىمىنى قولغا كەلتۈرەلەيمىز، ئەگەر ئاللاھ ۋە ئۇنىڭ دىنىدىن يىراقلىشىدىكەنمىز ئاللاھ تائالا بىزنىڭ ئەھۋالىمىزنى ئۆزگەرتىپ قويمايدۇ. مۇسۇلمان مىللەتنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى ئىسلامىي پرىنسىپنى ئۆلچەم قىلىشنى تەقەززا قىلىدۇ. - (مۇھەررىر -)

6-سەۋىر قىلىش. يەنى دۈشمەنگە قارشى ئۇرۇشتا دۇچ كەلگەن ھەر قانداق ئازاپ ئوقىبەتلەرگە سەۋىر قىلىش كېرەك. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: "ئى مومىنلەر! تائەت-ئىبادەتنىڭ مۇشەققەتلىرىگە سەۋىر قىلىڭلار. دۈشمەنلەرگە زىيادە چىداملىق بولۇڭلار. (چىگىرالىرىڭلارنى ساقلاپ) جىھادقا تەييار تۇرۇڭلار. مەقسىتىڭلارغا يېتىش ئۈچۈن ئاللاھتىن قورقۇڭلار. (يەنى ئۇنىڭ ئەمرىگە مۇخالىپەتچىلىك قىلماڭلار)." (سۇرە ئال-ئىمران 200-ئايەت)

7- تەييارلىق قىلىش. يەنى دۈشمەن گە قارشى تەييارلىق قىلىش ھەرگىز تەۋەككۈلغا زىت ئەمەس. چۈنكى تەۋەككۈلنىڭ ھەقىقى مەنىسى دۇنياۋى سەۋەپلەرنىڭ ھەممىنى قىلىپ بولغاندىن كىيىن ياخشى نەتىجە ئۈمىد قىلىپ قالغىنىنى ئاللاھقا تاپشۇرىشىدىن ئىبارەتتۇر. بۇنىڭ تىپىك مىسالى: رەسۇلۇللاھ جىھادقا چىقسا ئاۋال بارلىق تەييارلىقلارنى پۇختا قىلىپ بولغاندىن كىيىن ئاللاھقا دۇئا قىلاتتى. ئاللاھ تائالا بۇ ھەقتە مۇنداق دەيدۇ: "دۈشمەنلىرىڭلار بىلەن ئۇرۇش قىلىش ئۈچۈن، قولۇڭلاردىن كىلىشىچە قۇرال كۈچى، جەڭ ئىتى تەييارلاڭلار. بۇنىڭ بىلەن ئاللاھنىڭ دۈشمىنى، ئوزۇڭلارنىڭ دۈشمىنىڭلارنى ۋە ئۇلاردىن باشقا دۈشمەنلەرنى قورقۇتسىلەر. ئۇلارنى سىلەر تونمايسىلەر ئاللاھ تونىدۇ. سىلەرنىڭ

ئاللاھ يولىدا سەرىپ قىلغىنىڭلار مەيلى نېمە بولسا بولسۇن، سىلەرگە ئۇنىڭ ساۋابى تولۇق بىرىلىدۇ. سىلەرگە زۇلۇم قىلىنمايدۇ. (يەنى بۇ ساۋابتىن ھېچنەرسە كىمەيتىلمەيدۇ).

8-ئىرادىدە مۇستەھكەم تۇرۇش ۋە ئاللاھنىڭ زىكرىدىن غاپىل بولماسلىق. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: " ئى مومىنلەر ، كاپىرلارنىڭ ھۇجۇمىغا دۇچ كەلگەن چاغدا ئۇلارغا ئارقاڭلارنى قىلماڭلار.(يەنى قاچماڭلار)." (سۇرە ئەنفال 15- ئايەت).

بىز مەيلى قانداق ئەھۋال بولشىدىن قەتئىي نەزەر ھەق تائالانىڭ دىنى ئۈستىدە مۇستەھكەم تۇرىشىمىز ۋە شەيتاننىڭ قەلبىمىزدە نىفاق ۋە قورقۇنۇش پەيدا قىلىپ قويماسلىقى ئۈچۈن ئاللاھنىڭ زىكرىدىن ئايرىلىپ قالماسلىقىمىز لازىم.

يۇقىرىدا سۆزلەپ ئۆتكەنلىرىمىز ئۇھۇد جىڭىدىن ئۆگىنىشكە تىگىشلىق قىممەتلىك ساۋاق ۋە ئىبرەتلەرنىڭ بەزىلىرىدۇر. مەغلۇبىيەتنىڭ مىللەتتە قايتا تەكرارلىنىپ قالماسلىقى ئۈچۈن، بىز ئەۋلاتلار ئىلگىرىكىلەرنىڭ مەغلۇبىيىتىدىن ساۋاق ئىلىشىمىز، رەسۇلۇللاھنىڭ ھەر بىر نەسىھەتلىرىنى قۇلىقىمىزدا مەھكەم تۇتۇپ دۇنيا ۋە ئاخىرەتلىق غەلبىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ھەرىكەتلىنىشىمىز ھەرقانداق بىر غۇرۇرى بار ئىنساننىڭ ئىمانى ۋە مىللى بۇرچىدۇر شۇنداقلا ئانا ۋەتەننىڭ بىز ئەۋلاتلاردىن كۈتۈۋاتقان مۇقەددەس ئارزۇسىدۇر.

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.